

descriptionem posuimus in antidotario nostro. Et ex ap propriatis huius sunt troci. de absinthio et tro. de ros. Et ex appropriatis emuriteo puro sunt troci. **A**bo. qui. **R.** ros. radi. li. qui. añ. 3. iij. ter. i. abi. 3. iij. spice: suc. absin. spo dij ana. 3. ij. Siant troci. 3. i. cum syrupo acetoso. **P**illu le bone ad eã: et proprie quando prolongantur et ledit sto machum et viscera: et valent ad alias etiaz compositas hu iusmodi malie. **R.** aloes masticis: succi eupatorij: mirab. reubar. suc. ros. ru. ana partes equales: croci partem .5. si ant pillule cum aqua endiute et sit dos. 3. ij. **D**ecoctio bo na conferens proprie digestionem. **R.** aloes masticis: succi absinthij: ros. ana partes equales croci. 3. 5. **I**nformetur pillule et dosis sit. 3. 5. **S**yr. valens ad fe. 2. positas quem composuit **A**bo. est satis bonus. **S**yr. ex inuentione no stra efficac et expertus ad emuriteu vez. **R.** bedeguar: iso pi: ha: ce: lupulo. gramis: endi: enpa. absinthij: capil. ve. cuscui. ana. 3. i. scis cucur. citrul. mello. et cucu. ana. 3. ij. liq nanti. 3. ij. orde: cicerum. p. i. liqui. vio. ros. ana. 3. i. zuc. lib. i. aceti. v. radicum comunium. 3. ij. **I**n peccia rara bu liant corticum citri: sandalis spodij ana. 3. i. cinamo. lignia loes ana. 3. 5. dos. 3. ij. in auroza cum tepida. **S**i vero cõ tinua sit tertiana et quotidia sit interpolata: multiplicetur frigida et minorent calida. **E**t illud si inequaliter do minantur humores ambo: si vero equaliter etiaz sed mi nus propter febris continuitatem ob quam vincit inten tio colere: **S**yr. ex inuentione nostra efficac et expertus composuit ex colera et melancolia. **R.** radicum femiculi endi. scolopen. petrose. residentium in aceto ana. 3. i. thi mi: epithi. ana. 3. ij. calendule: lauendule: capil. ve. lupu. ana. 3. i. liqui. pasu. enucleata. ana. 3. i. lentici. aque nenu far. ana. 3. i. seminum comunium: corticum cappa. añ. 3. i. orde: cice. ana. p. i. suc. boza. et buglo. depurati ana. 3. vi. zuc. lib. i. gelenabin. 3. iij. aceti radicum predictarum. 3. iij. aromatizetur cum cortice citri: sandalis: spodij: et ros. **D**os in auroza ad digestionem procurandam. 3. ij. cu3 tepida. **S**irupus alius ex inuentione nostra ad compõitã ex flegmate et melancolia: vt ex quotidiana et quartana. **R.** bedeguar: gummi absinthij: euiscute: thi. corticuz cap paris: organi: scolo. cum radice eupatorij: endiute añ. 3. i. radicum quinqz comunium seruatarum in aceto añ. 3. i. zuchari lib. i. gelenabin. lib. 5. succi granatorum mu3o rum et pomozuz dulciuz ana. 3. v. aceti predicti. 3. ij. i pe cia rara buliant lignialoes cinamomi ana. 3. i.

Summa tertia particule prime sectionis secunde que est de medicinis februm ethicarum.

Equitur sũma tẽ p ticle prime sectionis secunde que est de medicinis februm ethicarum continens capitula quattuor.

Capitulum primum est gene rale de ethicis et signis earum omnium in communi.

- C**apitulum secundum de cura ethice febris.
- C**apitulum tertium de cura ethice senectutis.
- C**apitulum quartum de cura vel medicinis ethice cõ posite cum putrida.

Capitulum primum: et est generale de febrã. ethicis et signis earum omnium in communi.

Ethica corporis est exiccatio et consumptio. Et est duplex: quedam que est febris: et qda3 que nõ est febris: et nominatur ethica senectu tis: de qua infra dicitur licet ad sectionez ter tiam spectet vbi de cura macredinis xpo duce dicemus. **Q**ue vero est calor: preter naturam acutus et fortis in hu miditatibus notis quattuor membrorum radicalium su datus et proprie cordis cuius propria passio est omnis fe. **I**nquit enim **G**a. non dicitur febris nisi cum caleat cor. **L**uius sunt due species secundum **G**alenũ. i. ethica ab solute et marasmus incipiens et completus et sunt secundũ semitam inflammationis tñ prout **h**alyabas voluit. **S**it autem secundum duplicem modum: quia aut est incipi ens aut alium modum sequens: et hoc secundũ cause di uersitatem. **C**um enim incipiens est eius causa interior et est caliditas aeris motus corporis et finalis: et aliarum p catarricarum causarum proneniens ad cor principaliter et de eo ad radicalia membra vel econuerso vel vtrazqz simi et est plus inflammans et sua fixatione in eis taliter vt sit ca lesfacta consumens humiditates eorum ordinate secundũ superius dictũ modum: et est raro. **R**aro. n. caliditas et terio: peruenit ad cor: et radicalia membra cu3 frigida sint et dura qz inflammandum spiritus et humores sua calidita te patos et subtilitate et raritate substantie nisi cum tante sit acuitatis et potentie qz pretergrediatur illos tanquam subiecta indisposita ad retinendum impressionem ipsius et perueniat ad impmẽdũ in solidis membris tanquam potentie sue proportionatis vt figatur in ipsis propter so liditatem ipsorum et illud est raro tamen possibile et. **I**n quit enim **A**lgagel. videmus enim qz fulgur ferrea instru menta combussit que in penarolio chirurgici continebantur et penarolium dimissit illesum. **C**um autem est frequẽs alium morbum: causa eius est interior et calor febrilis effi merarum minus propter debilitatem ipsarum et curatio nis breuitatem: licet illum quandoqz adiunetur membro rum dispositio maior ad imprimendum vel putridarum magis vt emuritearuz et proprie caufonidorum prolõga torum valde propter vicinitatem putredinis ad cor ipsuz dispositum et alia radicalia membra. **E**t apostematum et vlcera magnorum vicinorum membrorum propter vi cinatatem propinquam vt pu' monis: pleuresis: dyasrag matis licet apostemata talium membrorum citius morte3 inducunt qz ad ethicam completam perducant vel vicini tate remota: vt epatis stomachi renum mificis vesice vlc erum et ani et proprie cum in cura ipsorum interueniat er roz. **C**um enim tales febres putride accidentes prolõgẽ tur primum corumpunt humiditatem corporis postea ipsum resoluunt sua vehementia: et rem siccam dimittit cinericiã: vnde dixit **A**boha. deinde procedit ad mẽbra sanguinea et ea exiccat: et liquefaciendo consumit nec ta men adhuc erit ethica licet ad eam sit dispositio magna. **D**einde cum ad exiccandum et consumendum humidi tates solidorum peruenerit: et proprie cordis ethicam fac certam: et maxime cum in cura earum interueniat error et effimeraruz similiter vt qz obmittantur necessaria. **E**t contingentibus interioribus approximandis vt est aque fr

gide potus; & exterius super cor: & epar. Et ministrentur
 ex nocuis & inflammantibus cu3 superfluitate vt empla
 stum ex artomellis: & intus vt cibus carniu3 & aque eaz
 & potus vini: & electuaria calida vt dyanuscum & similia
 propter casum virtutis & frequentiam synopsis. Et q: in
 illis & effimeris dyatricum & ieiunium obseruetur in in
 firmo colerico in ieiunijs laborantium corporis siccitate
 talis enim error non prohibebit ab illis ethicam genera
 ri: sed vt generetur auxiliabitur magis ita vt illis compli
 cetur vel illis recedentibus remaneat & procedat. **Ethi**
ca vero que non est febris: nominata ethica senectutis est
consumptio & exiccatio corporis & membrorum omnium
absq; febre. Et quidem vocata est ethica propter conue
mentiam cum predicta ethica certa & vera: sed composi
to nomine senectutis propter differentiam quam habet
ad illam. Conuenientiam enim habet cum illa in effectu
siccitatis & consumptionis: vtrobiq; enim est siccitas & co
sumptio. Differentiam vero habet ad illam in causa: na
in predicta causa siccitatis caliditas inflammatoria & febril
is existit. In hac vero caliditas no est inflammatoria vt
consumat: sed deficiens potius: & quasi mortifera vt neq
at nutrimentum alterare quod restauret membra corpo
ris consumpta & exiccata humectet: & hoc propter defe
ctum humidi radicalis in quo fundatur. Quod contin
gere potest dupliciter: vno modo naturaliter: vt ex defe
ctu caloris proaueniente in decursu etatum & depascētia
humidi ab eodem coadiuantibus exterioribus causis i
resolutione ipsius: & hoc proprie dictum est a. B. Ethica
senectutis ab etate. Est enim in ea dominium siccitatis
cum frigiditate: senectus enim semita est ad mortem: q
per frigidum & siccum accidit secundum. Ga. Et ppter
ca talis ethica frequentius senibus accidit: rarius iuue
nibus: rarissime pueris quaz sequitur cōtristabilis mors
vt Galie. dixit. Alio autem modo accidentaliter: vt q: si
at ab egritudine aliqua consumente vt est ethica predicta
febrilis: vel alia ex predictis que siccitatem impressit. Et
cu3 extincta fuerit caliditas exsuperans inflammās & exic
cans & remansit siccitas cum equalitate in calore scilicet &
frigore: licet raro contingat. Quandoq; plurimum suc
cedit cum siccitate & consumptione frigiditas membrorū
stomaci & epatis proprie ab ipsa complexione mala frigi
da nutritiuorum simul proueniente vel successiue p mo
dum compassionis ex vicinitate vnius ad alterum: quar
nutrimentum sufficiens ad restanrandum quod contine
dissoluitur digerere nequeat. Et proinde membra cor
poris quotidie exiccantur magis & magis: & hoc aut erit
naturaliter procreata in eis vt est videre in melancholicis
aut accidentaliter acquisita vt ex aliqua egritudine frigi
da vel malo regimine & proprie ex potu aque frigide: ho
ra non sua tempore sanitatis: & successiue exercitij inflam
mantis: & resoluētis virtutem & aperientis corporis po
ros & meatus membrorum ac prouocantium vt aqua fri
gida subito trahatur ad viscera & debilitet: & quasi calidi
tatem naturalem extinguat: vel ex stolidia cura ex super
flua extinctione tpe egritudinis & febris cura ex hijs q al
sumantur & emplastantur aut ex vaporibus malis & frigi
dis eleuantur ad cor: ab aliquo membro debilitantib⁹ ei⁹
calorem & sanguinem quare nutrimentum in corpore no
completur sicut accidit in cimia. Galienus. Et hanc vo
cauit philippus ex egritudine senectutem que cum cōfir

mata fuerit: vt quia solida membra tetigerit valde no cu
 ratur: & si esset curationis ingenium utiq; esset mortu
 rex Abobali dixit & Galienus. **Signa ex signis ethice**
 quedam sunt signa permutationis aliarū februum i ipsa
 que ipsam minantur: quedam sunt signa ipsius per se in
 cipientis vel post recessum aliarum quas sequitur: & que
 dam sunt signa ipsius complicantis cu3 putrida qua cau
 satur. **Prima** sunt p̄dostica: & sunt duplicia: quedā sūt
 ostendentia permutationez effimere in ethicam: & quedā
 permutationem putride in eam. **Prima** sunt quoniam
 cum vides vehementiam & fortitudinem caliditatis i pn
 cipio plusquaz conueniat no effimere & prolongationem
 eius vltra tempus quo declinare consuevit quod est tps
 horarum. xij. plurimum cum continuitate & fortitudine
 & est multa corporis dispositio in ariditate & macredine
 tunc timebis permutationem eius in ethicam. **Secunda**
 vero sunt febris putrida principalis & remittitur. fiatq; lē
 ta & cum continuitate equalis: nec habet peryedos con
 suetos cum rigore vel typo aliquo seu contritione cū pul
 sus coartatione quemadmodum putridis: & natura ipsa
 cum conuenit cum corporis ariditate incipiente. & vria est
 digesta & vinctuosa: tunc suspicabis putridam permutari
 in ethicam. **Signa** vero ipsius ethice per se venientis vt
 existentis post permutationem illarum in ipsam sunt de
 monstratiua ipsius. Et sunt duplicia: quedā sunt signa
 demonstratiua ethice febrilis: quedam vero ethice febril
 lis: quedam vero ethice senectutis. **Demonstratiua ethi**
ce febrilis sunt duplicia secundum duplicem eius speciē
em. Circa quod scies q ethica in principio sui seu in pri
ma specie est difficilis cognitionis & facilis curationis: in
sine vero vel processu vel cum deuenit in marasimum
est facilis cognitionis & difficilis curationis: & hoc dum ē
incipiens in secundo gradu: aut impossibilis cu3 comple
tus est marasmus & factus est adhibul: sunt enim i radica
lia membra ad tantam ariditatem ducta consumpta eoz
radicali influente humiditate triplicis generis adeo q q
tricumq; nutrimenti apponatur p̄ defectu radicalis hu
midi calor in eis vt remaneat recreari seu viuificari non
potest quemadmodū in carbōe licimij licet addiscere. qui
cum ad vltimam ariditatem deuenit non poterit flam
nam seruare nec vltius super ascensionem recipere q̄
tuncunq; superinfundas oleum: sed circumpalpita: & sē
per fit minor donec totaliter extinguatur. Ethice autem
simplicis cum absolute signa sunt: nam si quidem incipi
ens sit scias ipsam immediate fieri a solis procatarticijs p̄
cedentibus causis vt ab aeris estu: ira: & labore nimio: fāe
& ieiunio facto. Cū vero facta est seu alium morbum se
quens precedere febres putridas dictas nulla precedēte
procatartiarum causarum quādiu ethica sola sit videbis
calorem suauem secundum primā imissionem man⁹: in
moranti vero fieri mordicantē simul & ardentē & esse con
tinuū & equalē per se sēper. Sed sūpto cibo p̄ vnam ho
ram vel duas habere assensum inconstitutum & pullū i ma
gnitudine addere cum de natura ipsius sit: & omniū ethi
carum semper debilem esse pulsum ipsius & parū. Cū
vero pulsus talis cum predictis signis sic permāserit ethi
ca sola erit & absoluta. Cū vero mutabitur q: debilif ip̄
sus imaturus & durus appareat tunc ethicam ipsam sim
plicē ē marasimū noueris esse. Cui⁹ quidē signa p̄mpte
apparebunt tanquā manifesta valde: & sunt: nā tūc pull⁹

*Ephemera
 paroxij:
 inus
 e horarum
 12.*

erit parvus debilis spissus & durus ad modum cause foricine pmanfue: & vrina erit vinctuola magis & pectallas hñs: & profudatio oculoz augef: & corporis ariditas magna & coloris mutatio vñs nigredinez & pulchritudinis faciē ita vt icipiat fieri vifui vñtus & egrotās & hoc q̄diu icipiēs meret marafimus. **L**ū vñ ad p̄lemētū deuenit pulfus predictē dñe augebūf: & fiet in modū caude foricie finitue: & oculoz p̄fudatio augmētabit vt ossa palpebra rñ appareāt eminetia & palpebre remanēt apte: & lippitudo i eis sicca: lz somn⁹ ei⁹ nō pp̄ie sōn⁹ fit: lz pot⁹ ipotētia vigilādi: t̄mpora applanant valde: nariū extrēitates acuumf mltū: ossa maxillaz & mēti acuumf: & i oib⁹ membris & facie color mutat ad nigredinē: & pulchritudo faciei pent oio adeo vt fiat tornatilis & horribilis valde: & cutis totius corporis & faciei arida valde: & pulueruleta vt neq; extēdat valde: & cū extēdit stat. iuspēla & pili elōgāt in ea & appent pediculi & ossa pectoris valde eminentia & disticta: & vēter adheret dorso ac si viscera eēt quasi euacuata & finaliter vngues curuāt. **L**ū ergo curuāt & acuumf tūc icipit tēdere ad occasū & liq̄fiūt cartilages: & seq̄t mori icōristabilis sicut i ethica senectutis. **L**ui⁹ vera sūt signa marafimi & p̄fuptiōis vt appet i corpore calor & inflatio sed frigiditas plurimū actu p̄ceptibilis: & eoz pulsus nō ē spissus sicut pulsus ethice febrilis: sed debilis tard⁹ rarus & paru⁹: nisi fortis debilitas insit qm̄ tūc icipiet fieri frequē ad modū fornicātis & pp̄ie i illis i quibus hoc accidit ex potu aq̄. **E**t vr̄ia erit alba subtil aquosa: & in reliquis dispositiōib⁹ ē sicut senex. **S**igna vero ethice cōplicate cū putrida cognosci sūt difficulta cū nō sūt distincta sed adinuicem valde p̄fusa. **E**t sūt nā i calore lento & p̄tinuo fieri videbis ascēsu calorīs p̄trū aliqñ cū rigore manifestō vel aliquo alio typo vel aliqñ sine manifestō: lz cū pulsus coartatōe declinatē eo cū sudore vel siti: aut cū euapantōe cū balneo rēaneat calitas & siccitas i arterijs: & vēis maior: q̄ i circūstātib⁹ ptib⁹ cū velocitate & spissitudine mor⁹ nō dissoluti i eis. **E**t sūptō tūc cōbo itez fieri ei⁹ ascēsu i cōtritiū & itez redire ad p̄mū: & ariditas & p̄sumptio maior: q̄ p̄ciat putride. **E**t vr̄ia rubea & vinctuosa & similiter digestio vinctuosa & hūiorosa & q̄q; turbida.

Capitulum secundum de cura ethice febris.

Cura ethice febris si simplex sit & sola vt q; incipiēs sit vel aliū modū seq̄ns vt putridā febrez absolute. vel cū apostēate q̄ cessauit euacuatōe putredis. **C**ura debet pp̄ie cū morbus fact⁹ sit & nō a cā depēdēs lz dici possit icipiēs q; per suos gradus p̄cedēs & simplex quia nulli alteri ē p̄mixta. **S**i vero cōplicate sit alteri egritudine: vt febr̄ putride a qua vt plurimū ē cāta: si. n. putredo adhuc manet i corpe cura ipsi debita erit p̄posita ex p̄uisione & cura vt infra dō dāte dicef. **E**t cura quidē vera & simplex que deb. f ethice sole p̄sistit in duob⁹: i remotione nocētū & i mīstratio ne curatū. **N**ocētia at sūt oia ex sex rebus calida & sicca auferant ergo oia. **C**urātura vero sūt tres res: alteratio febrilis discrasie: regis ordiatio: correctio accētū. **I**ntēfionē que a causa cessātē vt q; interiorē efficientē non habeant que transmiserunt vt putrida licet conseruantē habere possit cui iam imediate est p̄missus. **A**lterationem p̄plent frigida minus & hūida magis: frigida. n. cū fortia sūt fortioris impressiōis erūt q̄ nā mēbroz in talib⁹ sa-

eta valeat tolerare. **E**t proinde ledūt: & si discrasia calidā alteret non tamen siccam: quinimo cum naturam debilitant ipsam a nutritione cū cibo deficere faciet quare feb. augebitur & siccitas & effectus eius qui est p̄sumptio mēbroz: maxime si sint talia que siccitati sūt iuncta: vt t̄roci. camphore & similia. **S**ic ergo non debent esse intensa & discrasie proportionabilia: sed remissa potius cum sufficiant ad infrigidandum. **E**t si non per quantitatem & multitudinem per iterationem: tamen & vicef vt compleant i longo tempore q; oportet absq; nocumento quod potuerunt si fortia fuissent in breui complere cum nocumento. **H**umida vero cum non sint vehementis impressiōnis vt naturam nocumentum iprimant atq; defectiōne: sintq; contraria vñq; discrasie: calidē obtundendo: & sicce alterando vt eaz p̄sumptiōis restaurando vel saltē mafaciendo non sūt talia que caliditati sūt iuncta: vt vinū & carnes possunt esse fortiora frigidis & magis excedētia si non essentialiter & in gradu: effectualiter tamen: q; multiplicata in quantitate & tempore: non tamen tantum q; naturam suffocent vel saltem oppilēt. **Q**uod si necessitas vti fortioribus extinctiuis contingat & frigidis q̄ sint non cum humiditate vel temperamento passiuaz. sed siccitati coriuncta: vt sūt ex simplicibus camphora: sandali: syrupus: limonum: & alia plurima: **E**t ex cōpositis troscisci de camphora oportet attendere illud & seruare sic vt ante vel p⁹ ei simul cū talibus frigidis hūida mīstrent & etiam aliquid calidi humidi quod discrasie intentionez obtundat & siccitatem medicine contemperet. **C**alidum vero contemperet medicine frigiditatis excessum ne mēbra pereant: & iu contrariam dispositionem adducat q̄ i corrigibilis: esset prima. **E**t ad illud euitandum periculū intus frigida rēssa imitant que hūiditati sūt iuncta: vt iuleb viol. rose succus ordei: & aqua ptisane & similia que si superfluāt non multū nocere p̄nt. **E**t si p̄cedit interius aliquid eius calidi mīscatur quod p̄temperet ne noccat valde vt dictum est supra. **E**t similiter si humidā caliditati erunt permixta: talia autem frigida sūt que supra i cura generali sūt dicta putridarum. **E**t ea q̄ in altatōe hūius febris sūt propria s; s; sūt duplicia: vt q̄ itus assuunt vt medicine potabiles: & cōestibiles: & q̄ inspirat aer que quales oporteat eē subiūgēs. **E**t que extrosū appli cent vt q̄nēs nos aer cerota & silia vt epla & balnea mediciaz potabiliū & edibiliū quedā sūt sse & sicce: & earum quedā sūt simplices: & quedā p̄posite. **E**t ex simplicib⁹ hūmidis potabilibus est aq̄ ordei simplex. vel cū candis aq̄ lactuaz: semū cōiuz & oīuz sc̄sibilum: aq̄ lactis vacini a quo extractū est butir & lac mucillago p̄silij & silia. **E**t ex cōestibilib⁹ sūt predictē cū sba propria: & ex frigidis & siccis sūt rose: sādali: spodiū cāphora: & silia. **E**t ex p̄positis strupus & iuleb: viol. de cucurbitis: ros. & ribes: troscisci dactylis: de cāphora & elia que dicentur. **A**er at inspiratus & nos p̄tinens d; eē alteratus frigidis & hūidis vt supra ibidē dictum est: talis enim inspiratus & tractus per cutis poros cordis discrasiam alterat: & omnium membrorum: & proinde h̄yeme non calefiet cum igne ne poros oppilet & febrē inflammet: defendatur indumentis nisi sit congelatus: quo casu accendatur in camera paruus & lenis ignis. **C**erota autē sūt secundum duplicē modum: scilicet simplicem & compositum: simplicem vt ex cera & oleo ana. compositum: vt est ex eis pinguen

tum succis: apide: et spibus quo infra dicitur. Talia autem cerotaria cum frigiditate et humiditate et permanetia multa in membris eorum diserasiam alterant. Sed ut illud agatur suis sunt in rationibus selecta que sunt ex parte sue forme et preservationis eiusdem modi: loci: et temporis: versus ipsius. Ex parte quidem me et sit oleum electum et de cucurbita salicibus et violatum: de seminibus mellonum et ros que sua frigiditate impellendo stipticitate moderata sua magis humectat quam oleum simplex: ut *S. on. lit. no. veniunt si cut. S. digit.* Sitque eorum cera alba et munda pauca optata ne illud reddat spissum valde et solidum: sit. n. ex hoc difficile valde penetrabile ad profundum maxime cum sit frigidum et oleum sit viscosum: cera spissa et stiptica: et pida si ex aliquo frigidum valde subtili fieri possit: optimus est et efficacissimus: sed quia tale difficile est invenire: vel impossibile. Et si acetum sit tale non simplex frigidum est: sed aliquid huius calidi et sicci: et pinda non ex eo fiat: sed ex eo aliquid illi admisceatur. Sitque oleum ablutum cum frigida aqua ut sua calitas si que habere possit auferat et frigidum fiat et humidum. Et pinda ex quo coagulatum est cerotum abluat cum frigida aqua plies: et resideat in ea ut seruet ei non na. Et ungat frequenter ne calefiat et ut alteret magis sit eius in initio semel: principalem passam ex quibus caliditas inflammans ad oia corporis membra preedit: ut est cor: epar: et stomachus: et dorsum sub quo vena magna existit extensa multum sanguinem continens calidum inflammantem dorsum: et totum corpus ad quod preedit. Alteret ergo cum inunctione eiusdem ceroti ut ad oia membra traheatur alteratus ut supra in generali cura putridarum est dictum. Et si totum corpus in ungas est bonum: sed post balneum et aptis poris subintret amplius. Enpla est sicut in cura putridarum est dictum: sunt supra stomachum: cor: et epar applicanda. Balnea quoque debent esse suis opportunis conditionibus selecta. s. m. a. quantitate: et qualitate eius: loco temporis ingressus et egressus ab eis: ut hora standi in eis et alius que sequuntur ad ipsum: ut sunt aquarum dulcium: calida et frigida: et calida oportet preedere: debent autem esse eucrata et rarificata ne stipent et resoluant et in semicupro facta ple no habundanti aqua ut totum corpus attingat: in qua sint cocta frigida et humida ex herbis: floribus: et fructibus: et lactuca sem. yunna: mellilotum: violis et ordeum: et supraspium oleum aliq. ex predictis: ut in domo locato et iuxta lectum infirmi ut in eis facilis sit ingressus: sitque gradatus et paulatim et post plenitudo digressus prime et antequam sit vacuitas et fecibus evacuatis. Sed ante sumam aqua ordeum: duas horas cyphus vnus in quo stet quoad delectabilis sit et membra corporis et cutis videat in tinoze eleuari nec sudet aliquo modo: tunc statim egrediat ne fracta humiditas nutrimenti ad membra resoluat et debilitat egrotas. Est. n. ipsa humectandi et faciendi carne acuta evaporandi locum s. m. *S. i.* Et cum egressus fuerit sequi oportet balneum frigide aqua. Sit autem pauca frigiditatis et quasi tepida: et super corpus prebalnearum in calido subito effundat ut tracto calore ad ipsam non effundatur a frigiditate illius: sed prepa debet esse pauca et calor: trahat in membris atque humiditas tracta retineatur: et non mittatur resolui: sed infrigidet: et humectet. Et post inde i lecto de corio aqua pleo vel veto hora estatis: ppe ex tunc locef: ut qescat: nec coagiat: ut sudet: nec quoque ut riget. Tale. n. balneum p se et p accidens talibus conferat. Aliterat. n. caliditate resoluendo humiditates corporis inflammantes illam sua caliditate tpeata acq. sita: et sua naturali humidi

tate subtrahente poros siccitatem membrorum et ariditatez ma defaciendo et irrorando humectat: et sua frigiditate naturali ad quam redire est apta inflammationem extinguit: quod in alio euenire auxilio ex predictis difficile est: si. n. p se conferat per accidens nocet: et e converso: et ex tunc detur illico lac. Si vero contingat ex tali frigido balneo naturam tereri quicquid eo dimisso docuit *S. post exitum corporis a balneo calido: oleis predictis et cerotis ungi ppe eadem causa: quod melius est cum non terreat et magis humectet: cum magis permaneat ut supra aucte S. dictum est. Et deinde lac dari et dimittere infirmum quiescere doceat lac digeratur vsque ad horam diei tertiam prandij. Et post digressus fricari manibus mollibus doceat rubeat cutis ut nutrimentum lactis trahatur ad membra: deinde hora tertia cibare et qescere vsque ad cenam: et tunc ante cenam fricare itez. Deinde cibare et permittere quiescere et dormire vsque ad finem balneum in mane sequenti: deinde similiter agere sed non sit malum bis vel ter ingredi balneum maxime si delectet. Sed lactis conditiones oportet hic attendere que sunt plures: ex parte animalis. s. a quo accipitur: et regis eius a sepe sumedi: et a modo: a quantitate et mixtione. Animalis autem sit mulier seu femina iuuenis et sana. Est. n. melius lac mulieris et proprie mature etatis ceteris ppe conformitatem si non abhorreat eger: vel asine similiter: vel capre iuuenis et pignus: et sit eaz regimen in frigidis et humidis cibis et potibus. Tempus autem sit post balneum illico si permittat emulsum eius supra dorsum ante ingressum balnei bonum erit. Ad odus autem sumedi est ut sugat patiens de papilla ne alteret ab aere an. qua sumat: et hoc si tolerat: quod si non statim cum multum fuerit cum sua naturali caliditate ppinet. Quantitas autem eius sit: que digerere bene possit. Et pinda primo par def in qua itate. *S. u. j.* qua si bene digerit addat ad ea paulatim doceat ad sufficiet puenit a quantitate si vero male minuat ex illa: sed mixtum sit illi par mellis vel zuchari aut sal ut prohibeat eius caseationem in stomacho penetratione eius ad membra prohibendo sit cum primo synthomatium ut supra in stomacho est dictum. Et canon dandi in potu lac acetosum a quo extractum est butyrum est primum illi. Regimen autem cibi et potus et aliarum rerum non naturalem completur. *M. 13.* oportet ut eligatur ex cibis et potibus frigidi par et humidi plus facili digressus boni et multi nutrimenti quales sunt facti ex gnis ut pars tritici ablutus in frigida: succus pifane aut ordeum coctum prepatum in pulmento huius aceti par. Et ex aialibus sumpti et ppe lac vaccini in quo extractum sit butyrum quo est multum nutrimenti et aqua carnis pulloz: gallinarum: predictum: fashanorum: ardeaz: et hedonum: decocte cum conadro vel lactucis: carnes ipse: et testudinum: et limaciarum purgatarum: et caecorum flumialium: et serpentis albi: vel galline nutritive ex eo cum nutrimento decocto quoniam indiget per debilitate. Et epata gallinarum: testiculi gallorum: et oua sorbilia: et casens recess pinguis non salutus si appetit. Sunt autem carnes decocte in aqua ordeum cum lactucis vel asse par et humiditatem naturalem conseruet et preparate in gellea acetosa parum. Et ex fructibus recentibus cucurbita citruli melones dulces et indi in quantitate pauca: granata dulcia et poma. Et ex siccis amigdale pince fistici et auellane. Et ex potibus sunt aque ordeacea et aqua frigida: et si non fuerit quod prohibeat non tamen sit multa et fortis frigoris ne extinguendo caliditatem subito ad mortem vel etiam saltem ad ethicam senectutis adducat. Que vero difficultioris curationis existit:*

sed longioris vite. Et forte esset melius perducere ad illud quod in marasimum completum per eam ubi ad curam aliam non sufficeret medicina fortasse propter debilitatem et digestionem conceditur vinum subtile album pau- ciferrum bene limphatum cum frigida. Tempus autem eius et hora sit consueta: quantitas vero pauca et sepe: sicut enim conuenit et cum moribus de inanitione eius virtutis defectio existat. Et esse ex cibis et potibus et medicinis humectantibus ministratur quod supra in cura male complexionis sicce stomachi dictum est: prouidendum autem ne in oppilationem perducatur. Alie quoque res ad humiditatem mutantur: his enim omnibus vel pluribus ethica simplex vel sola curatur facilis. Quod si negligat eius cura ut transeat in marasimum difficiliter curabitur ut est dictum: oportet ergo tunc ut multiplicentur predicta: et diutius ministrantur ne transeat in marasimum completum qui omnino est incurabilis. Et proinde curam dimittere melius est: nisi non desperet infirmus: quia propter prosequenda est cura: sed cum protestatione siue protestatione premissa. Adhuc est enim cum sepe benigna mori infirmum quam sine spe ipsum signis prenotificis dimittendo ut supra ait. Oportet autem ut in balneum cum lintho imponatur et extrahatur cum non possit per se ingredi sicut tempore precedenti. Acciditque vero correctio est accidentium que superuenire consueverunt ethicis quibus ante aduentum melius est obuiare quam post aduentum remedium inuenire: non enim tunc bene corrigibilia sunt sed debilitate nature ex corporis consumptione in ipsa. Et sunt sinecopis de qua supra est dictum multotiens: et fluxus ventris ut diaria: et ex defectio ne virtutis est: et ipsa est causa maioris defectiois ipsius. Sit autem cibus eius ex pane tortellarum de seni: ex lacte decocto cum lapidibus fluminalibus ignitis vel ferro aut igne solo donec consumatur acueitas: quia fit solum uti farina panis: milij vel risi: decocta cum ipso: et carnes predictae asse: et potus eius aque ferree vel plumalis et vini sicuti vel pontici. Et medicine eius ex simplicibus spodijs: gummi arabici: karabe: seminis acetose granorum berberis: psilium assium et ledelum mechium proprie et sumach. Et ex compositis est trociscus de spodio de dactylis: de balaustris: et de terra sigillata si ad excoriationem deuenierit: et cum clisteribus emplastris: et alijs medicinis que superius habuisti. Et ex illis est appetitus defectus de cuius refectione supra in sectione prima de medicinis stomachi dictum est. Confectio trociscorum de dactylis. ℞. dactylorum immaturorum. 3. ii. ij. spodij: armeni: aure. iij. ros. 3. vj. portulace: citruli: cucurbite: karabe: ana. 3. iij. fiat ex eis trocisci dosis. 3. ij. Confectio alia ad fluxum ventris. ℞. boli armeni. 3. v. castancorum torrefactorum: ros. ana. 3. iij. spodij: karabe: berberis: ana. . iij. fiat trociscus. 3. j. cum succo citoniorum: et detur in potu cum aqua pirorum. Balnea conuenientia talibus sunt termarum naturalia. Et proprie sunt balnea ortidonic: calacij: et aeris: et tripgule: et balnea sine in estate artificialia sicut aqua fontis dulcis simplicis vel decoctionis rerum humectantium: ut herbe giffule vel semperuue: et vermicularis: et cimbalarie: violarum: nenufaris: ordei: melliloti: et camomille. Et sunt qui superflundunt oleum violatum vel amigdalorum vel de cucurbita: vel seminum eius: vel melonum: vel ip-

sum: vel lac mulieris: et est efficacax. Et aliqui decoquunt assungiam alium: et clisterizant cum ea. ℞. Cerotum expertissimum ad eos post balneum quo iungitur dosum: pina tota: et vniuersum corpus. ℞. assungie galline anatis: anseris: et porci recentium ana. 3. iij. medulle crurum vituli. 3. ij. lactis mulieris vel asine. 3. iij. olei violacei olei sisamini vel amigdalorum dulcius ana lib. 5. cere albe. 3. vj. ita quod sit liquidum parum succi grassile vel semperuue. 3. ij. pulueris ros. 3. j. Et est efficacissimum ad ethicam febilem et senectutis etiam sine succis et pluribus frigidis dictis. Et sunt qui ad extinguendam inflammationem intentionem induunt egrum camisam sandalotam cum camphora. Sed in ea est timor sicut supra in capitulo generalis curationis est dictum: et in sudore dyasoretico sectione prima. ℞. Electuarium restauratum consumptionis ipsarum valet efficacax et expertum. ℞. seminum lactucarum: portulace papaneris albi ana. 3. ij. seminum cucurbite: mellonis: et citruli: ana. 3. iij. seminum citoniorum mundatorum. 3. iij. liquiritie. 3. j. seminis coti mundi. 3. j. et 5. seminis silami. 3. iij. caput viola. 3. j. ros. 3. j. et 5. farine ordet: amidi: ana. 3. j. zuchari: nabit. 3. j. cinamomi dulcis. 3. ij. gummi arabici gummi dragaganti ana. 3. j. gariofilorum karabe ana. 3. j. penidiarum. 3. j. et 5. spice. 3. j. sirupi ros. quod sufficit. Et impingueur eius caricis: amigdalalis dlabo excorticatis: pineis purgatis: fisticis mundatis ana. 3. j. Dosis qualibet hora in quantitate nucis: et super bibatur parum vinum. Est efficacax et expertum in ethica febali: et in eth. ca senectutis valde frigidis ex co ablati.

Capitulum tertium de cura ethice senectutis et medicinis eius.

Ethica senectutis si in senibus sit: curam non habet: cum in eis defectus virtutis naturaliter insit: et quod naturaliter inest semper inest: vel ut plurimum dixit Aristoteles habeatque in eis causam conseruantem similitudinem etatis scilicet complexionis concurrentis cum ea. Et proinde remediari poterit non curari: quinimo si sola etas quedam naturalis egritudo est: ut visum est. Galienus eius in ea sit dolor: et labor incurabilis. Quod si superaddatur accidentalis dyscrasia: et consimilis cere multo magis incurabilis remanebit: et quid ultra si correctionem haberet multo magis perpetuaretur vita: vel non haberet etiam tempus perficiendi operationes in melioribus. Si vero in iuuenibus sit plurimum curam habet et magis si pueris insit: habent enim iuuenes naturam fortem resumibilem naturaliter: et si accidentaliter sit defecta: et pueri multo magis. Et proinde a fortitudine naturali apti sunt reduci secundum magis et minus: nisi accidentalis siccitas sit confirmata: ut quod tetigerit adeo membra solida quod tertia humiditas posita sit in periculo non ultra extendi ias totali consumpta: et si non in toto in parte utili et maiori. Equidem remedium in cura est: sola dyscrasie sicce alteratio que quidem cum frigiditate sit iuncta complebitur cum hiectatibus calidis temperate. Qualia sunt que in cura ethice febilis sunt dicta minus eis aut mixtis aliquibus calidis odoriferis: et eius actuali caliditate minoris approximatis. Ex quibus est balneum predictum decoctis in aqua eius floribus

camomille melliloto et castus actu quam febrili conueniat. Et quale est lac a quo non est extractum butirum habes plus mellis: et mel ipsum quod est vltimum in viuamento istis sicut vltimum in nocimento febris libus dicitur. Et quales sunt alie medicine humide: et calide: et clisteria facta ex fenugre: o: semine lini: capitibus: et pedibus agni: oleo camomillino et sisamino: et melle. Et sirupi ex aqua decoctionis ipsorum: et proprie ex floribus camomille: et sisamo: et zuebari nabit: melle. Et electuaria ex calidis et humidis et pincis: et dactylis maturis: passili fissicorum: amigdalorum dulcium: liquiritie: et alijs similibus illis. Et cerotaria ex oleo sisamino: vel amigdalorum dulcium cum cera rubea. Et fricationes fortes trahentes non resoluentes. Et quales sunt cibi calidi humidi poteria etiaz actu: facile penetrabiles: et velocis descensionis: in quibus non sit viscositas sicut aqua carnis: et vitella ouorum solum: et epata gallinarum pinguium: et carnes noue columbe non valde pinguis cum aqua rosata: et fructus predicti: et potus vini maturi subtilis: et odoriferi conuenientis quantitate minus limphati. Et qualia sunt alia ex non naturalibus rebus proportionabilia illis. Et si sicca cum equalitate actiuarum sit iuncta cum eis fiet eius curatio remissis tamen a caliditate naturaliter vel artificialiter saltem mixture.

Capitulum quartum de cura medicinis ethice et putride complicate.

Ethice febrilis cum putrida complicate. Cura est quatuor res. **P**rima abscisio cause. **S**ecunda alteratio febrilis discrasie. **T**ertia regimen. **Q**uarta correctio accidentium. Abscisio cause est putredinis euacuatio et multa mundificatio. Ipsa enim putredo existens febrilis putredinis causa immediata que est cause ethice: aut causa est ethice mediata: sic causa est cause. Et pro eo cura ab eo est recto ordine incohanda: nam ea euacua cessabit putrida et ethice consequenter: et ea manente quantificata febris vtriusque magnitudo et incensio possit remitti: semper tamen procedit consumptio propter reservationem putredinis prolongantis febris a remissiuis causatam. Inquit enim Galienus. Non est possibile dispositionem ullam curare si naturaliter manente adhuc causa faciente eam: et propterea a putredine incohanda est cura. Inquit enim Abobali. Cum due egritudines iunguntur ab ea incohanda est cura: que causa est alterius sine qua alia curari non potest. Qualiter autem et quibus curetur: et euacuetur putredo superius dictum est. **A**lteratio quoque febrilis discrasie qualiter et quibus compleatur medicinis superius dictum est. Et tamen quia discrasia febrilis est magna nam ad consumptionem perducens quasi preuencias supra curam: oportet simul digerendo et euacuando putredinem discrasiam alterare: et si non conueniat in auxilijs vtriusque cause scilicet et febrili commune auxilium impendatur et simplex flegmatica vel melancolica sit putredo quod naturaliter talis inuenire est possibile secundum Galienum dicentem. Itaque tamen contrarijs dispositionibus difficile est inuenire auxilium quod multum proficit: obit autem nihil fiat secundum artem compositum in partibus mixtum aut distinctum loco vel tempore si sit equalis et

inequale equalitate et inequalitate seruata ut sic alteretur febrilis discrasia quod non meruiderit putredo: et illud fiet si alterantia exterius et interius vero remissa calidi ministrantur. Et proinde lac denegetur quantumque emittit conuenit ethice immediate magis tamen nocet ei mediate: quia putredinem auget: que causa est sue cause. Et similiter balneum donec sit digesta putredo: et alijs auxilijs procuratur: que et si alteri noceant non tamen valde: que tunc discretionem relinquimus causa breuitatis: et regimen et accidentium correctionem cum oia ex predictis sint nota.

Incipit secunda particula sectionis secunde continens summam quatuor.

Equitur secunda particula sectionis secunde que est de medicinis apostematum que plurimum febris sequitur de partibus circue continens summam quatuor. **S**umma prima est de medicinis apostematum sanguineorum continens

capitula. xiiij.

Capitulum primum est probemiale et est sermo generalis in apostematibus: causis: signis: et cura oium.

Capitulum secundum de flegone et est apostema sanguineum: et de medicinis eius.

Capitulum tertium de apostemate glandularum seu flegmone eorum et de medicinis eius.

Capitulum quartum de flegmone quod dicitur antrax et carbunculus et medicinis eius.

Capitulum quintum de flegmone quod spiritus dicitur clauis vel furunculus et medicinis eius.

Capitulum sextum de pruna seu carbone et igne persico et medicina eius.

Capitulum septimum de vena egrediendi et medicinis eius.

Capitulum octimum de panaricio et medicinis eius.

Capitulum nonum de apostematibus paruis et pustulis illius generis ut sunt morbili et variole: et medicinis eorum.

Capitulum decimum de egritudinibus calidis extrinsecis quia de intrinsecis ut prima sectione est dictum et est sermo generalis in terminationibus apostematum.

Capitulum undecimum de estumeno et cancrenis eius.

Capitulum duodecimum de moro et medicinis eius.

Capitulum decimum tertium de appropriatis apostematum secundum diuersitatem membrorum in quibus fiunt.

Capitulum primum probemiale: et est sermo generalis in apostematibus causis signis et cura oium.

Apostema secundum Galienum est tumor preter naturam quo membra magnitudine deficiunt ab eo quod est secundum naturam. **D**ividitur autem et variatur per genera et species variatione suarum causarum penes quas eius cura seu meditatio plurimum variatur: et proinde ad curam necessariam